

III

(Akty przygotowawcze)

EUROPEJSKI KOMITET EKONOMICZNO-SPOŁECZNY

515 SESSJONI PLENARJA TAL-KESE FIT-16 U D-17 TA' FRAR MARCA 2016

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Usprawnianie jednolitego rynku: więcej możliwości dla obywateli i przedsiębiorstw”

(COM(2015) 550 final)

(2016/C 177/01)

Sprawozdawca: Antonello PEZZINI

Dnia 15 lipca 2015 r. Komisja, działając na podstawie art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Usprawnianie jednolitego rynku: więcej możliwości dla obywateli i przedsiębiorstw”

(COM(2015) 550 final).

Sekcja Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię w dniu 1 marca 2016 r.

Na 515. sesji plenarnej w dniach 16–17 marca 2016 r. (posiedzenie z dnia 16 marca 2016 r.) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 170 do 2 (1 osoba wstrzymała się od głosu) przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) wielokrotnie wskazywał, że jednolity rynek należy do kluczowych elementów integracji europejskiej, z którym wiążą się potencjalne, bezpośrednio odczuwalne korzyści i który może być źródłem zrównoważonego wzrostu gospodarek europejskich.

1.1.1. Komitet apeluje, aby we wdrażaniu jednolitego rynku przywiązywać szczególną wagę do sektorów zielonej gospodarki poprzez rozwijanie zrównoważonych modeli rynku produkcji i konsumpcji, realizując dalej zasady gospodarki o obiegu zamkniętym i przeciwdziałania zmianie klimatu w oparciu o badania nowych wskaźników.

1.1.2. Jeżeli chodzi o rynek energii, EKES uważa, że konieczne jest zintensyfikowanie wysiłków i inwestycji w sektorze sieci gazowych i elektrycznych oraz wprowadzenie zasady pomocniczości w zakresie magazynowania zasobów energetycznych pomiędzy poszczególnymi państwami członkowskimi.

1.2. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego i Europejski Fundusz Społeczny powinny kłaść coraz większy nacisk na jednolity rynek i włączenie społeczne obywateli oraz pracowników europejskich.

1.3. Co się tyczy pakietu na rzecz mobilności pracowników, należy go ukierunkować na usunięcie wszystkich przeszkód w swobodnym przepływie pracowników, przy jednoczesnym utrzymaniu wysokiego poziomu zabezpieczenia społecznego. EKES wzywa w tym celu do lepszej koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego poprzez wprowadzenie instytucji zabezpieczenia społecznego pełniących funkcje uznane na poziomie europejskim. Uważa, że zasadnicze znaczenie ma pełne wdrożenie Traktatu dotyczącego praw pracowników do informacji i konsultacji, i wyraża życzenie, by w większym stopniu włączyć pracowników w zarządzanie przedsiębiorstwem.

1.4. EKES uważa, że konsumenci powinni być traktowani jako główni uczestnicy jednolitego rynku, i zwraca się do Komisji, by bardziej stanowczo zajęła się koordynacją prawodawstwa wspólnotowego w tym sektorze i poprawiła mechanizmy rozstrzygania sporów. Konieczne jest zwiększenie wysiłków na rzecz poprawy bezpieczeństwa produktów oraz wzmoczenia nadzoru rynku, ze szczególnym uwzględnieniem oszustw na rynku cyfrowym. W tym celu oczekuje opracowania racjonalnego mechanizmu zbiorowego dochodzenia roszczeń dla konsumentów, obowiązującego również na szczeblu ponadkrajowym.

1.5. EKES uważa, że należy poprawić detaliczne usługi finansowe we wszystkich państwach, i ma nadzieję, że w różnych krajach uruchomione zostaną punkty kompleksowej obsługi i ich sieci powiązane z europejskim systemem centralnym.

1.6. Przedsiębiorczość społeczna i oparta na współpracy ma zasadnicze znaczenie dla spójności społecznej, gdyż zapewnia europejskim obywatelom bardziej wydajny i trwały wzrost gospodarczy. W tym celu Komitet może wnieść wkład w rozważania Komisji i przedstawił już propozycję stałej struktury⁽¹⁾, w ramach której można by dogłębniej przeanalizować poszczególne aspekty.

1.7. Służby i sieci oferujące usługi, informacje, doradztwo prawne i pomoc we wprowadzaniu produktu do obrotu powinny być adresowane do całej gamy różnych przedsiębiorstw⁽²⁾, ze szczególnym uwzględnieniem mikroprzedsiębiorstw.

1.7.1. Wszystkie organizacje najbardziej reprezentatywne dla rozmaitych form przedsiębiorstw, jeżeli dowiedziono ich reprezentatywności, powinny uczestniczyć w dialogu społecznym na poziomie przedsiębiorstwa.

1.8. Przedsiębiorstwa europejskie, zwłaszcza MŚP, w szczególności mikroprzedsiębiorstwa, potrzebują silnego i dynamicznego jednolitego rynku. EKES zgadza się, że konieczne jest przedstawienie wniosku ustawodawczego w sprawie niewypłacalności przedsiębiorstw, w tym wczesnej restrukturyzacji przedsiębiorstw, i popiera propozycję „drugiej szansy” dla przedsiębiorców. We wniosku tym należy zwrócić uwagę na ochronę pracowników i konsumentów, a także na konieczność zapewnienia im odpowiednich zabezpieczeń.

1.9. EKES jest zdania, że niezbędne jest rozwinięcie zasady wzajemnego uznawania towarów niezharmonizowanych między przedsiębiorstwami a podmiotami sektora publicznego.

1.10. EKES podkreśla potrzebę zmniejszenia i usunięcia barier administracyjnych, które ograniczają rozwój przedsiębiorstw i stanowią największe obciążenie dla małych i średnich przedsiębiorstw oraz mikroprzedsiębiorstw. Trzeba zlikwidować dodatkowe i zbędne wymogi wprowadzone przez państwa członkowskie, jeśli wymogi te stoją w sprzeczności z którąś dyrektywą lub jej celami. Komitet zwraca się także o zaostrenie kontroli spójności przez Komisję. EKES podkreśla, że specyficzne uwarunkowania dla osób wykonujących wolne zawody powinny zostać utrzymane, a współpracę internetową między organami państw członkowskich należy wzmocnić.

1.11. Istotne jest zwiększenie skuteczności dyrektywy usługowej i procedur powiadamiania ustanowionych w dyrektywie poprzez przeciwdziałanie przejawom protekcjonizmu i dodatkowym przeszkodom w swobodnym przepływie usług w oparciu o podejście sektorowe, tak by wskazać rozbieżności i przeszkody. Należy również przyjąć zasadę „zero tolerancji” w oparciu o ukierunkowane postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego w wypadku dowiedzionej niezgodności z dyrektywą.

⁽¹⁾ Dz.U. C 177 z 11.6.2014, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. C 255 z 22.9.2010, s. 31.

1.12. EKES apeluje o zapewnienie lepszego stosowania dyrektywy dotyczącej delegowania pracowników (96/71/WE) oraz wdrażanie dyrektywy z 2014 r. w sprawie egzekwowania.

1.13. Istotne i wskazane wydaje się wspieranie uznawania kwalifikacji zawodowych i akademickich oraz wspieranie stosowania zasady wzajemnego uznawania poprzez proces harmonizacji zapewniający równy dostęp.

1.13.1. W tym kontekście istotne staje się rozszerzenie europejskiej legitymacji zawodowej o nowe zawody.

1.14. Fundamentalne znaczenie ma również wspieranie normalizacji europejskiej poprzez oddolny system obejmujący ciągłe zaangażowanie partnerów społecznych, konsumentów i organizacji ekologicznych.

1.15. Komitet apeluje, by rozpoczęto kampanię z bezpośrednim udziałem obywateli, zwłaszcza młodszych, która byłaby wyrazem obywatelstwa europejskiego. Polegałaby ona na uruchomieniu **aplikacji na smartfony** i interaktywnego, telematycznego portalu UE we wszystkich językach, na którym zamieszczano by osobiste uwagi, tak by zapewnić jego pełne i prawidłowe działanie i zapobiec asymetryczności informacji wobec obywateli. EKES zwraca się również o wprowadzenie **Erasmusa w dziedzinie rzemiosła i przygotowania do zawodu na jednolitym rynku**, co umożliwi młodym rzemieślnikom, nowym osobom wykonującym wolny zawód i uczniom szkolącym się w zawodzie doświadczenie jedności europejskiego rynku oraz skorzystanie z wymiany doświadczeń i umiejętności.

1.16. Komitet uważa również, że istotne jest rozpoczęcie poza granicami UE kampanii promocyjnej z udziałem Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych pt. **„Jednolity rynek europejski – niepowtarzalna szansa na pewne i mocne partnerstwa obejmujące ponad 500 mln obywateli”**.

2. Plan działania na rzecz pełnego wykorzystania możliwości jednolitego rynku

2.1. Jednolity rynek stanowi centralny punkt integracji europejskiej, na którym opierają się zaufanie obywateli do projektu europejskiego, duch inicjatywy przedsiębiorstw europejskich, harmonijny i zrównoważony rozwój działalności produkcyjnej, handlowej i usługowej, a także rozwój zasobów ludzkich.

2.2. Niedawno Komisja przedstawiła propozycję utworzenia europejskiej unii energetycznej, strategię na rzecz jednolitego rynku cyfrowego, plan działania na rzecz tworzenia unii rynków kapitałowych, inicjatywę „Handel dla wszystkich”, bogaty pakiet środków dotyczących gospodarki o obiegu zamkniętym, a także pakiet dotyczący przejrzystości systemów opodatkowania.

2.3. Jednolity rynek – stworzony w celu umożliwienia wszystkim obywatelom Europy czerpania pełnych korzyści z możliwości życia, pracy, zamieszkania, nauki, produkcji i zakupów w jakimkolwiek miejscu Unii Europejskiej, bez żadnych ograniczeń – wyeliminował, w ciągu 23 lat od swojego powstania, wiele przeszkód i utrudnień w swobodnym korzystaniu z tych podstawowych wolności.

2.4. Pomimo poczynionych postępów nadal występują poważne niedostatki i luki w pełnym wdrożeniu jednolitego rynku, które „hamują innowacyjność i zniechęcają przedsiębiorstwa do opracowywania nowych produktów i usług w Europie, do zatrudniania dodatkowych pracowników oraz do ekspansji na nowe rynki”⁽³⁾.

2.5. Przeszkody w swobodnym przepływie osób, towarów, usług i kapitału utrudniają wzrost gospodarczy i tworzenie miejsc pracy oraz szkodzą konkurencyjności przedsiębiorstw europejskich, tak więc – biorąc pod uwagę pozytywne wyniki aktów o jednolitym rynku I i II – konieczne jest obecnie podjęcie radykalnego kroku w celu zapewnienia optymalnego funkcjonowania jednolitego rynku i spożytkowania jego niewykorzystanego potencjału.

⁽³⁾ COM(2015) 550 final, pkt 1.2.

2.6. Należy zatem „nadal usuwać przeszkody i przeciwdziałać intelektualnym i ideologicznym barierom, aby w pełni zrealizować tę jedyną w swoim rodzaju strategię współpracy, przynoszącą korzyści wszystkim obywatelom 28 państw członkowskich i 3 państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego”⁽⁴⁾.

2.7. W swoim programie na lata 2015–2018 CMJR uznał za priorytetową „strategię na rzecz jednolitego rynku cyfrowego i rynku energii” i różne inne formy współpracy, takie jak wzmocnienie systemu rozwiązywania problemów jednolitego rynku⁽⁵⁾.

2.8. Komisja zapoczątkowała inicjatywę „Akt o jednolitym rynku I” w kwietniu 2011 r. oraz inicjatywę „Akt o jednolitym rynku II” w październiku 2012 r. – w sprawie których EKES zajął stanowisko⁽⁶⁾ – na podstawie zaleceń zawartych w sprawozdaniu Maria Montiego z 2010 r.

2.9. Pogłębiony i bardziej sprawiedliwy jednolity rynek jest jednym z dziesięciu priorytetów politycznych Komisji – usunięcie pozostałych barier regulacyjnych i innych na jednolitym rynku towarów i usług zostało uznane za jeden z priorytetów w *Rocznej analizie wzrostu gospodarczego na 2015 r.*⁽⁷⁾.

2.10. Od czasu sprawozdania Paola Cecchiniego z 1988 r. na temat kosztu zaniechania integracji europejskiej przedstawione zostały liczne plany działania określające priorytety służące realizacji jednolitego rynku, a Komisja wielokrotnie przedstawiała propozycje wytycznych i środków, które nie przyniosły jednak do tej pory zadowalających rezultatów. Wezwanie do konkretnych działań zawarte przez Komisję w nowym planie działania powinno być uwzględnione w tych ramach.

3. Propozycje zawarte w planie działania Komisji

3.1. W planie działania określone są trzy główne cele służące realizacji jednolitego rynku:

- tworzenie możliwości dla konsumentów, przedstawicieli wolnych zawodów oraz przedsiębiorstw,
- wspieranie i przeprowadzanie modernizacji, a także wprowadzanie innowacji, których potrzebuje Europa,
- zapewnianie praktycznych rozwiązań przynoszących korzyści konsumentom i przedsiębiorstwom w ich codziennym życiu.

3.2. Głównymi elementami inicjatywy są:

- a) zrównoważony rozwój gospodarki dzielenia się;
- b) rozwój MŚP i przedsiębiorstw typu start-up;
- c) urzeczywistnienie rynku usług bez granic;
- d) zwalczanie restrykcyjnych środków w sektorze handlu detalicznego;
- e) zapobieganie dyskryminacji konsumentów i przedsiębiorców;
- f) modernizacja systemu normalizacji techniczno-prawnej;
- g) konsolidacja europejskich ram własności intelektualnej;
- h) silniejsza kultura przestrzegania przepisów i ich egzekwowania;
- i) przejrzysty, skuteczny i odpowiedzialny rynek zamówień publicznych;
- j) umocnienie jednolitego rynku towarów i usług – pełne wdrożenie dyrektywy usługowej i jej rozszerzenie, wzajemne uznawanie i kontrole zgodności nielegalnych produktów.

⁽⁴⁾ EESC-2014-04518-00-00 („Wkład CMJR w Komitet Sterujący ds. Strategii »Europa 2020«”).

⁽⁵⁾ EESC-2015-05912-00-00 (program prac CMJR).

⁽⁶⁾ Dz.U. C 67 z 6.3.2014, s. 53; Dz.U. C 76 z 14.3.2013, s. 24; Dz.U. C 24 z 28.1.2012, s. 99.

⁽⁷⁾ COM(2014) 902 final.

3.3. Komisja zamierza ułatwić ten proces poprzez aktywne działanie w zakresie wdrażania właściwych dyrektyw i rozporządzeń oraz poprzez szereg środków opartych na możliwościach, modernizacji i konkretnych wynikach, realizując dokładnie i – mamy nadzieję – wiążący harmonogram.

4. Uwagi ogólne

4.1. EKES wielokrotnie wyrażał przekonanie o konieczności podjęcia środków, które pozwolą spożytkować potencjał jednolitego rynku z korzyścią dla przedsiębiorstw, pracowników, konsumentów, obywateli i innych zainteresowanych stron w takich dziedzinach, jak usługi, dostęp do finansowania, uproszczenie obciążeń biurokratycznych dla MŚP przy zachowaniu ochrony pracowników, konsumentów i środowiska, aktualizacja i rozwinięcie norm technicznych i prawnych, handel elektroniczny, jednolity rynek cyfrowy i mobilność.

4.1.1. W związku z tym Komitet uważa, że niezbędne jest, by wszyscy obywatele, zwłaszcza młodzi, uświadomili sobie wartość jednolitego rynku, co wymaga przedsięwzięcia następujących środków:

- kampanii z bezpośrednim udziałem obywateli pod hasłem: **„Europejski jednolity rynek należy do mnie i nie dopuszczać do jego nieprawidłowego funkcjonowania”**, która polegałaby na uruchomieniu **aplikacji na smartfony i interaktywnego, telematycznego portalu UE** we wszystkich językach, tak by zapewnić jego pełne i prawidłowe działanie i zapobiec asymetryczności informacji wobec obywateli,
- EKES zwraca się również o wprowadzenie **Erasmusa w dziedzinie rzemiosła i przygotowania do zawodu na jednolitym rynku**, co umożliwi młodym rzemieślnikom, nowym osobom wykonującym wolny zawód i uczniom szkolącym się w zawodzie doświadczenie jedności europejskiego rynku oraz skorzystanie z wymiany doświadczeń i umiejętności,
- kampanii na rzecz **jednolitego rynku europejskiego** w celu zwiększenia świadomej obecności **Europy jako takiej** na rynkach światowych, szczególnie azjatyckich i amerykańskich, przy czynnym udziale Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych,
- kampanii dotyczącej specyfiki wrażliwych sektorów usług w europejskich ramach spójności.

4.2. Zdaniem EKES-u przed podjęciem nowych inicjatyw legislacyjnych trzeba nadać pierwszoplanowe znaczenie mechanizmom skutecznego wprowadzania w życie istniejących przepisów poprzez ustanowienie dynamicznego systemu gromadzenia informacji, a także ulepszenie ocen skutków, tak by zarówno wykryć naruszenia, jak i wskazać nowe środki służące skuteczniejszemu urzeczywistnieniu jednolitego rynku. Przy tym należy przeanalizować, na ile deregulacje doprowadzą do oczekiwanych efektów (prognozy).

4.3. EKES uważa, że należy przeprowadzić jakościową selekcję zasad ochrony konsumentów, zapewniając proporcjonalność, przejrzystość, skuteczność i rzeczywistą europejską wartość dodaną.

4.4. EKES uważa, że priorytetowe znaczenie dla wspierania i wzmacniania swobodnego przepływu towarów i usług ma potwierdzenie klauzul wzajemnego uznawania przy jednoczesnej analizie poszczególnych przypadków.

4.4.1. W związku z tym wskazane jest opracowanie przepisów, z których część w określonych przypadkach mogłaby zostać włączona do 29. systemu wraz z odniesieniem do najlepszych doświadczeń poszczególnych państw.

4.5. EKES wspiera rozwój usług w sektorach produkcji poprzez działania zapewniające nowe modele biznesowe dla wspólnej dostawy towarów i usług. Lepsza transpozycja dyrektywy usługowej oraz sporządzenie jaśniejszych przepisów wykonawczych w drodze większego konsensusu mogłyby zagwarantować zastosowanie zgodne z techniczno-prawnymi normami jakości.

4.6. Komitet wyraża zadowolenie, że w komunikacie Komisji poświęcono rozdział gospodarce dzielenia się. Przyjął już wiele opinii na ten temat⁽⁸⁾, a obecnie sporządza opinię rozpoznawczą w tej sprawie na wniosek prezydencji niderlandzkiej, a także dwie opinie z inicjatywy własnej dotyczące nowych trendów w konsumpcji.

4.6.1. EKES uważa, że gospodarka dzielenia się umożliwi dokonanie znacznych postępów na drodze do bardziej etycznej gospodarki opartej na europejskich wartościach, a także pomaga konsumentom w przyjęciu etycznych modeli konsumpcji.

4.6.2. Gospodarka dzielenia się wymaga pod pewnymi względami przekształcenia kultury pracy i oferuje olbrzymie możliwości tworzenia zatrudnienia. Stanowi również innowację przynoszącą korzyści środowisku naturalnemu.

4.6.3. Komitet może wnieść wkład do rozważań Komisji w tej dziedzinie i przedstawił już propozycję stałej struktury, w ramach której można by dogłębniej przeanalizować te kwestie.

4.7. Zdaniem EKES-u należy w pełni wykorzystać cały potencjał gospodarki dzielenia się, jednocześnie lepiej wyjaśniając zasady mające zastosowanie do oferowanych przez nią usług, w oparciu o rzetelne dane na temat rzeczywistej sytuacji w całej Europie. Każde podejmowane działanie legislacyjne będzie musiało uwzględniać konieczność zagwarantowania równego traktowania wszystkich podmiotów działających na rynku. W tym kontekście należy zagwarantować także wysokie europejskie standardy prawa pracy, ochrony socjalnej i ochrony konsumentów.

4.8. Według EKES-u należy stawić czoła przeszkodom w swobodnym przepływie usług, skupiając się na usługach biznesowych, budownictwie, turystyce i handlu detalicznym, a także na usługach dla przedsiębiorstw: państwa członkowskie powinny lepiej rozwinąć usługi informacyjne na temat krajowych przepisów dotyczących świadczenia usług transgranicznych oraz uzasadnić wszelkie zasady lub dodatkowe wymogi nałożone na dostawców usług, w sposób niedyskryminacyjny, powiadamiając o nich Komisję. EKES apeluje, by Komisja podjęła wysiłki na rzecz ujednoczenia i polepszenia funkcjonowania pojedynczych punktów kontaktowych, poprawiając wzajemne powiązania między już istniejącymi instrumentami⁽⁹⁾.

4.9. EKES uważa, że kluczowe znaczenie ma wzmocnienie postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego w celu zapewnienia kultury przestrzegania przepisów na poziomie UE i ich prawidłowej transpozycji do prawa krajowego – państwa członkowskie powinny przyjąć tę kulturę przestrzegania przepisów między innymi poprzez zastosowanie silnego centralnego nadzoru i szybsze prowadzenie postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom na poziomie europejskim, w razie takiej konieczności, ale również poprzez większą współpracę i partnerstwo między Komisją a organami administracji krajowej.

4.10. Zdaniem EKES-u proponowany plan działania powinien w większym stopniu uwzględniać inicjatywy dotyczące MŚP, przedsiębiorstw typu start-up, wsparcia innowacji i zastosowań cyfrowych, stanowiące kluczowe elementy dla wzrostu i zwiększenia zatrudnienia w Unii. W tym kontekście trzeba rozważyć możliwość „drugiej szansy dla przedsiębiorców”.

4.11. Zdaniem EKES-u Komisja powinna dopilnować, aby transpozycja nowych dyrektyw dotyczących zamówień publicznych⁽¹⁰⁾ została przeprowadzona przez państwa członkowskie w terminowy i właściwy sposób, biorąc pod uwagę, że działalność objęta tymi dyrektywami odpowiada za ok. 20 % PKB UE.

4.12. Różne formy przedsiębiorstw w UE zależą od zróżnicowanego rozwoju historycznego naszego kontynentu. Wśród licznych form wyróżnia się i zyskuje coraz większe znaczenie gospodarka dzielenia się, ponieważ odpowiada ona potrzebom społeczeństwa, zapewniając rozsądne ceny, i obejmuje różne formy zatrudnienia i przedsiębiorczości.

4.13. Komitet zwraca się do Komisji Europejskiej, by wspierała gospodarkę społeczną, m.in. przyjmując konkretny plan, oraz wyeliminowała przeszkody, które utrudniają działalność przedsiębiorstw społecznych, uniemożliwiając im pełne wykorzystanie potencjału jednolitego rynku.

⁽⁸⁾ Dz.U. C 177 z 11.6.2014, s. 1; Dz.U. C 13 z 15.1.2016, s. 26; Dz.U. C 67 z 6.3.2014, s. 23.

⁽⁹⁾ SOLVIT, RAPEX, punkt kontaktowy ds. produktów itp.

⁽¹⁰⁾ Dyrektywy 2014/23/UE, 2014/24/UE, 2014/25/UE.

4.14. Normalizacja europejska z udziałem wszystkich partnerów społecznych i zainteresowanych stron powinna mieć coraz większy wkład w uzupełnianie i wzbogacanie procesów zachodzących w gospodarce światowej, zarówno w celu wniesienia wartości dodanej wyróżniającej Europę jako społeczną gospodarkę rynkową, jak również w celu pobudzenia gospodarki europejskiej w procesach globalizacji.

4.14.1. Wskazane jest większe uwzględnienie europejskiej kultury normalizacji w światowych procesach normalizacji, a także nadanie jej w tych ramach większego znaczenia.

5. Uwagi szczegółowe

5.1. *Konsumenci i obywatele*

5.1.1. Europejscy konsumenci są coraz bardziej świadomi tego, że rządy państw członkowskich, często pod wpływem silnych interesów gospodarczych, tworzą coraz więcej bezpośrednich i pośrednich przeszkód w swobodnym przepływie osób, towarów, usług i kapitału.

5.1.2. Ubezpieczenia towarów, usług i odpowiedzialności powinny działać swobodnie we wszystkich krajach UE.

5.1.3. Nie stworzono wspólnego systemu elektronicznego między państwami, mającego na celu zharmonizowanie i uproszczenie opłat autostradowych dla pojazdów prywatnych i użytkowych.

5.1.4. System kontroli pojazdów nie został zharmonizowany i udostępniony obywatelom we wszystkich państwach członkowskich.

5.1.5. Gniazdka elektryczne, coraz bardziej potrzebne obywatelom europejskim, nie zostały jeszcze ujednoczone.

5.1.6. Nawet rozmiary odzieży i obuwia różnią się w zbyt wielu państwach.

5.1.7. Komitet opowiada się za szerokimi działaniami uświadamiającymi adresowanymi do konsumentów na temat korzyści wynikających ze stanowczego działania na rzecz wzmocnienia wspólnych norm na jednolitym rynku.

5.1.8. EKES zachęca Komisję do przedstawienia propozycji ujednoczenia informacji adresowanych do obywateli na temat artykułów wyposażenia wnętrz.

5.2. *Osoby niepełnosprawne*

5.2.1. Osoby niepełnosprawne, stanowiące 15 % ludności Europy, muszą mierzyć się z dodatkowymi przeszkodami uniemożliwiającymi im korzystanie ze swobód przewidzianych w ramach jednolitego rynku. EKES z zadowoleniem przyjmuje przedstawiony ostatnio przez Komisję europejski akt w sprawie dostępności, który ma na celu wspieranie dostępu do towarów i usług.

5.3. *Zawody*

5.3.1. Zdaniem EKES-u niezbędne jest utworzenie wspólnych przepisów dla wolnych zawodów, obowiązujących we wszystkich krajach europejskich, oraz rozszerzenie europejskiej legitymacji zawodowej na jak największą liczbę kategorii z poszanowaniem przepisów europejskiej dyrektywy o uznawaniu kwalifikacji zawodowych.

5.4. *Patenty*

5.4.1. Brakuje systemów ochrony własności intelektualnej, zwłaszcza dla MŚP, i panuje niepewność co do możliwości współistnienia jednolitego patentu z krajowymi patentami i dodatkowymi krajowymi świadectwami ochronnymi.

5.4.2. EKES zgadza się z potrzebą ustanowienia jednolitego sądu, który byłby w stanie zagwarantować wyłączną jurysdykcję w odniesieniu do patentów.

5.4.3. EKES popiera propozycję Komisji, by proces przyznawania jednolitego tytułu dodatkowych świadectw ochronnych przenieść na szczebel UE.

5.5. *Zamówienia publiczne*

5.5.1. Jeżeli chodzi o zamówienia publiczne, EKES zaleca wdrożenie systemu gromadzenia danych i nowych instrumentów analitycznych, które służą do wykrywania problemów i nieprawidłowości.

5.5.2. Bardzo przydatne mogłoby się okazać założenie europejskich rejestrów zamówień publicznych w celu wskazania nieprawidłowości występujących podczas procedury zamówień publicznych.

5.5.3. EKES zgadza się, że stosowne byłoby ustanowienie dobrowolnego mechanizmu oceny *ex ante* aspektów dotyczących udzielania zamówień publicznych w ramach realizacji niektórych szeroko zakrojonych projektów infrastrukturalnych.

5.6. *Solvit*

5.6.1. EKES zachęca Komisję do poszerzenia uprawnień i wpływów sieci SOLVIT, tak by przepisy dotyczące jednolitego rynku były przestrzegane przez państwa członkowskie, które są ostatnio bardzo wyczulone na wzbierającą falę nacjonalizmu.

5.6.2. EKES podkreśla, że wsparcie dla wdrożenia jednolitego rynku jest wciąż zbyt słabe, a działania poszczególnych krajów uniemożliwiają jego pełną realizację – zbyt liczne.

Bruksela, dnia 16 marca 2016 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Georges DASSIS
